

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår: avskr. 1942.

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

Div. om jakt.

s. 1.

Höka-Skötten, mfl.

s. 19.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:1.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Div. om jakt.

Då nu detta skrivits 1913 och djurskyddet kommit på tal under senare åren får jag först hänvisa till vad åsikt jag lärde av min far och som jag i föregående berättelser omtalat samt närmast omtala händelser som jag själv upplevat då jag varit ute i låt oss rent ut säga olagligt om än ej olovligt ändamål.

För en som forskade i Sveriges zoologi skulle vara av kanske någon vikt att ange åratalet då nedanskrivna passerade, men som jag då troligtvis på grund av gamla jaktstadgans tolkning kanske hade svårt att redogöra för mig, håller jag mig endast till naturen och känslorna. Första begrepp om djurskydd hade jag som sagt av far min och närmast av utgivaren av tidskriften " Jägaren ", A. Cnattingius. Denna tidskrift brukade jag vid årens slut köpa och jag tackar herr C. för de humana åsikter om djuren jag i hans tidskrift inhämtat. Nu till saken.

ACC. N:o M. 8483:2.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag kom hem från en arbetsperiod i Helsingborg som mitt i sommaren blivit avbruten av förbannad arbetskonflikt. Jag och många med mig varo nöjda och belåtna men måste böja oss för fackföreningens satans tyranni, lämna vår plats och resa till våra hemorter, jag var mellan 30 och 40 år, ogift men min gamla mor levde och medan hon gjorde mina strumpor, skjortor m. m. i gott skick gjorde jag strövtåg i skogen med hunden och bössan. En natt låg jag i J-hokamarken under en ganska tät surapel, naturligtvis hade jag eld framför vilken jag värmede mig samt med vars värme jag stekte mitt fläsk på ett björkspett till kvällsmaten i skogen. Månen lyste i full glans och dessutom var sommarnatten för övrigt ljus. Jag mins inte om jag förut berättat att jag i min barndom av min far genom vådaskott blev skjuten döv på högra örat, alltnog jag har aldrig hört så synnerligen välutan fått begagnat ögonen desto bättre, men så har de också Gudskelov varit yperliga. (när jag seglade sjön kunde jag upptäcka fyror och lantärnor nästan lika fort

ACC. N:o M. 8483 : 3.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Åsarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Åsarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som befälet kunde se dem i kikaren) Då jag och hunden fått vår kvällsmat och jag sovit en stund med hunden vid sidan om mig vaknade jag vid att han slog mig med tassen rätt bra i ansiktet, jag förstod att något tagit hans uppmärksamhet i an- språk och att han önskade min tillståelse att på sitt vanliga djärva och hänsynslösa sätt blanda sig i någon affär. Som gammal jägare var ju klart att jag knappt vågade röra ögonen då jag vaknade förrän jag fått klart för mig vad som varit anledning till hundens uppmärksamhet och därnäst var detta be- fann sig, att det inte var långt borta var ju solklart. Nästa ögonblick näddes mitt öra av flera späda ljud som närmast liknade uttalandet av " hjå " med tydligt j-ljud och lite mera tonvikt på å. I minuten var det klart för mig att jag hade en rävfamilj i närheten, men var. Då jag hört ljudet ett par gånger samt gett akt på hundens nos och ögon, vred jag huvudet så varsamt som möjligt i den riktning hunden antydde och mycket riktigt på cirka knappt ett bösshåll från mig, på en vidlyftig

ACC. N:o M. 8483:4

Landskap: Blekinge*Upptecknat av:* August HolmbergLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV*Härad:* Bräkne*Adress:* Svängsta.*Socken:* Asarum*Berättat av:**Uppteckningsår:**Född år* 1860 *i* Björnamåla, Asarum

flathall med gräsbotten omkring var en rävkull bestående av 5 eller 6 ungar samt honan i full lek med varandra. Målet dit var ej längre än att med det skarpskjutna goda gevär som jag ägde skulle det så lätt som de ibland voro minst två om inte tre stupat för skottet och i första ögonblicket drog jag var-samt till mig bössan och spände hanen (märk att jag då som ännu endast har av de gamla mynningsladdarna med knallhattslås, orsaken härtill är att av alla bakladdningsgevär jag sett och havt tillfälle att prova intet på långt när gått upp mot mina båda mynningsladdare) vid hanens knäppning tystnade rävungarnas "hjå" tvärt. Honan själv stötte med nosen till ett par av de närmaste och strax var alla försvunna i skuggan. Strax där-efter förstod jag av hundens strama hållning och respektin-givande uppsyn att han var färdig till strid. Väl vetande att rävmamma ej gav sig i kamp med en så stor hund som min trots ungarnas närhet utan att därtill bli tvingad. Men att däremot hunden som många gånger förut prövat sin arghet och styrka på både oskadade och skadeskjutna gamla rävar inom 10 minuter

ACC. NR M. 8483:5.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

eller åtminstone så fort som skarpa språng och arga bett kunnat åstadkomma skulle gjort ända på hela rävfamiljen ty rävhonan hade i denna belägenhet med största raseri kämpat för sina ungar så länge livet varit kvar. Som sagt, jag var mest angelägen att hålla hunden i styr ty det intresserade mig att få åse rävungarnas lek ty detta är något som i våra dagar och i våra trakter inte upprepas ofta. Jag är nu 53 år och är ganska förtrogen med både djurens liv och levnadssätt, de till jakten hörande förståss, men aldrig mer än denna enda gång så länge fått åse en rävfamiljs lek i det fria. Till all tur ägde jag då en hund som i lydnad, trohet, tillgivenhet och förstånd på samma gång parat med mod och djärvhet och ilska var det yppersta exemplar stövaresläktet kan uppvisa, han var i förstånd lika god som en människa fastän med djurets medfödda instinkt, kvickare och skarpere i uppfattningen och i trohet och tillgivenhet får jag sanningsenligt intyga att han överträffade mänskorna betydligt. I ett par vilda slagsmål hade jag hundens mod och djärvhet att tacka för att jag gick segrande ur striden

ACC. NR M. 8483:6.

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bråkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och mot vilda djur samt hundar som kommo i vägen för honom, då han var i skogen var han absolut herre och därtill en sträng herre. Mina grannar brukade säga att hunden och jag voro likadana, men jag får med blygsel erkänna att hunden var bättre än jag åtminstone rättvisare då det gällde förolämpning ty han tog gärna reson. Nå hunden var emellertid sådan, att då jag gick i skogen och önskade att få sikte på något villebråd som jag anade var i närheten av mig och antingen sprang eller flög upp och jag vill att hunden, " Fidell " hette han, ej skulle skrämma detsamma, behövde jag endast då han kom i närlheten och såg mig endast höja handen och resa pekfingret samt teckna med fingret bakom mig så kom han strax självmant utan ett ljud och gick bakom mig till dess jag genom att peka på honom samt slå ett halvt slag omkring mig tillkännagav för honom att han ägde sin frihet att söka vilket vanligtvis resulterade i några väldiga skutt direkt på ett djur som jag utan hans hjälp ej kunde upptäcka. Med en sådan hund var det ju inte svårt att göra sig förstådd, men så var han också upp-

ACC. N.R M. 8483:7

Landskap: Blekinge
Härad: Bråkne
Socken: Åsarum
Uppteckningsår:

Upptecknat av: August Holmberg
Adress: Svängsta.
Berättat av:
Född år 1860 i Björnamåla, Åsarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- fostrad av min mor lika strängt och lika omsorgsfullt som vi själva. När jag var hemma fick han alltid ligga i min säng, fick dela mina måltider, jag tog honom till råds - bevars väl, han kunde ju förargligt nog inte svara mig men hörde andäktig på, hade jag något trevligt att berätta slog han i golvet med rumpan en gång då och då, gnällde och var glad, hade jag däremot något sorgligt eller allvarsamt att berätta så lade han sig ner och skjöt fram**båda** framtassarna lade huvudet ovanpå dem samt tittade mig allvarsamt i ansiktet ,men rörde för övrigt inte en muskel utan att han då och då steg upp och slickade mig ett slag omhosen, som man säger. Jag tecknade åt Fidell att vara tyst. Detta var han också men av hans min med rygghåren på ända, upprest ställning, darrning i mungiporna så att alla tänder syntes och ingen blick för mig,men däremot styvt spända i en tät bokbuske några alnar vid sidan om mig var jag säker på att rävhonan därifrån betraktade oss. Jag kunde dock ej se den och fast jag fått en ganska obekväm ställning tvingades jag att ligga absolut stilla för att få se hur

ACC. NR M. 8483:8.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

slutet skulle avlöpa, om några minuter satte Fidell sig på marken, tittade en hastig bläng på mig och vinkade till ett slag på rumpan. Jag förstod då att räven avlägsnat sig tecknade åt hunden att vara still samt vände ånyo ögonen mot rävarnes lekplats. Ett par sekunder och rävmor satt i ungefär precis samma ställning som min hund, men omgiven av alla små ungar som så snart hon återkommit och satt sig framkommo ur skuggpartierna där de gömt sig samt nu var och en i tur efter varandra nosade på henne precis som om hon varit ett främmande föremål, ett par ungar som åter ville börja leken fingo ett slag av hennes tass och en som ändå ville fortsätta leken högg hon i nacken och ruskade rätt bra. Såväl Fidell som jag sågo alltsammans ganska tydligt och då rävmor högg ungen i nacken blev det för Fidell omöjligt att vara tyst utan gnällde till rätt högt. Det kändes nog bittert att inte få ta ett nappatag som han alltid var färdig till och i vilka han aldrig blivit besegrad om han än ibland erhållit väldiga skrämor till och med utslitna bitar ur sin kropp, frukten fanns inte i Fidells

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

begrepp. Då Fille gnällde till hördes det av såväl rävmor som ungarne, rävmor lade sig ner med nosen vänd mot där jag var, ungarna kröpa tätt intill henne. En sakta morgonbris började röra på trädtopparnas löv och i det svaga suset föreföll det mig som om rävmamma hållit följande förmaning till sina små:

Mina barn följ med edra ögon den riktning jag ser i, betrakta buskarna så ser ni ett svagt sken under den stora apeln därborta, skenet härrör från en liten eld, och ni kan se två till synes orörliga skuggor där. Jag var där borta nyss och min själ båvade för eder säkerhet såväl som för min, ty vet att där borta ligger två av våra allra värvsta fiender som under många år på ett våldsamt och förfärligt sätt skonlöst mördat många av mina likar utan att vi på något sätt därtill gjit dem anledning. Hör på mina små skall ni få höra några bloddrypande händelser förövade av dessa våra fiender.

Den av våra fiender där borta som i skepnaden liknar oss med fyra fötter lång nos och smal svans, är en hund men vida farligare än de tröga, lata och feta hundkräk som bönder och

ACC. N:o M. 8483:10.

Landskap: Blekinge..... *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

torpare ha till att gå och glo ålskinn vid husen, dessa kan gott ligga i ett hörn på gården och sova under det vi kniper en höna tätt bredvid, men märk väl, vi gör detta endast i nödfall. Rätteligen skulle vi aldrig skona bondens höns ty på vad sätt de än försvinna och vem som än är orsaken därtill så få vi ändå alltid skulden.

De blodtörstiga odjur som kalla sig människor brösta och berömma sig över sina storartade välgörenhetsanstalter, skryta högt och brett med sina ätgärder för djurens skydd, vill intala både sig själva och sina likar att de allt mer och mer närma sig idealet eller gudomen i mildhet, förstånd och goda gärningar men det ser ut som allt detta endast vore ett tomt skryt så snart det gäller skogens vilda djur ty för dessa är inte värt att tänka på skonsamhet varken från människorna eller hennes följeslagare hundens sida. Kort sagt mina små, de vilja ej erkänna att det med all säkerhet funnits en tid då de stått lika värnlösa som djuren då de kanske ibland havt svårt nog att stilla hungern för sig själva och sina små kanske i kampen

ACC. N.R M. 8483://.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för ett mål mat fått det ryckt ur munnen på sig av ett större och vildare djur blivit sönderrivna och lämnade att dö såväl själva som de små värvnlösa varelserna de kallat för sina unger och som nu utan skydd lämnats att dö en kvalfull hungersdöd. Ibland sig själva ordar människorna så mycket om sitt stora vetande, sin inblick i det förgångna sina hypoteser om det tillkommande med mera, och nekar oss vilda djur någon plats att i frid få tillbringa vårt liv efter den plan naturen ämnat oss. De hjälps åt i tusental liksom myrorna att bygga stora palatser så väl på landet som i vattnet. Vi få gräva oss ett ide själva så gott vi kan ,men kan människan eller hennes hundar finna det så var säker på att vi i det minsta bli jagade därifrån och tacka gud om vi komma undan med livet. Människorna måste på grund av sitt förfinade liv och levnadssätt titt och ofta anlita läkare och medikamenter, vi täremot få vara läkare själva om vi blivit sönderslitna av deras hundar eller fått en svärm hagel i kroppen, eller vad som är allra grymmast av människans konster de ha funderat upp ett slags tång eller

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8483 :/2.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sax med starka käkar och fjädrar av stål som de spänner upp och lägger i försåt för oss på därtill lämpliga platser strör vissnat löv eller barr överså att det ej syns samt sätter en stekt köttbit en fågel eller dylikt såsom lockbete. När någon av oss kommer samt får väder av betet samt ansatta av hunger vill anamma den i vår tanke lätt åtkomliga maten samt råkar trampa inom saxkäkarne slå de ögonblickligt ihop och där stå vi så vackert. Är det då en försiktig person som rår om saxen kan vi få stå i flera dagar både fastfjätrade och fastfrusna samt hungriga och med svåra plågor, kan så hända då den en gång kommer här en hund med sig som vi hungriga, fjätrade, lemlästade och modfällda ändå få kämpa med istället för att med ett skott göra slut på vårt lidande kan mänskan finna nöje i detta och skratta åt vår ojämna kamp och vår ömkliga belägenhet. Ja mina barn, vi må med full rätt forbanna människan för dess grymhet mot djuren och isynnerhet oss rävar. Den mänskliga där ligger borta har tillsammans med sin hund tagit livet av flera av våra likar och för att öva hunden

ACC. N.R M. 8483 :/3.

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

då han var yngre och ej så djärv och modig som han nu är hade han för vana att endast skadskjuta rävarna för att hunden bättre skulle rå med dem och på så sätt bli bättre övad. Till lycka för oss rävar var hunden i sig själv ovanligt arg och djärv så att dödskampen blev aldrig lång men nog var det onödig grymhet att inte ge oss ett direkt dödande skott som med en gång gjort slut på våra lidanden. En gång om en vår då jag hade en kulle ungar ej fullt så stora som ni äro råkade jag illa ut för människornas konster och hade endast bondens försumlighet dito dumhet att tacka för att jag kom undan med livet. Det var sen vår så att några får voro ej utsläppta på bete så att jag kunde få mig ett lamm ty då hade det blivit ett ordentligt mål, en och annan höna kom jag väl åt men det förslog inte till alla jag hade en stor kull av åtta stycken små dra försorg om så att ni kan förstå att både jag och min dåvarande rävmake hade fullsjå att skaffa mat till alla då vi i huvudsak fingo nöja oss med vad vi togo ur skogen. Till råga på all förtret hade en grävling ett par nättar grävit sig in i hönshuset i P. och bort-

ACC. N:o M.8483 :14

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-nappat åtskilliga höns för vilket vi fått skulden så att där
hade de skaffat sig en bra hund som höll god vakt, annars var
där på gården ganska många höns som jag i förväg gjort mig räk-
ning på alldenstund gården låg över en fjärdingsväg från mitt
ide ty det skall jag säga er barn att när ni blir så gamla att
ni själva har ide och ungar bör ni aldrig bortsnappa får eller
höns i närheten av edert bo ty detta är ett gott försiktighets-
mått som vi alltid iakttaga. Detta har ej heller undgått männi-
skors iakttagelse tu de har ett ordstäv som säger: " Räven biter
inte nära idet."

(Obs. att grävling ofta annekterar höns i hönshusen om
nätterna har jag ofta hört och om sommaren 1911 då jag var på
byggnadsarbete i Ebbarp blev på stället där jag arbetade flc-
ra nätter grävvet hål under fotträdet till hönshuset så att till-
sammans 19 höns blevo där tagna och samtidigt försvann om nät-
terna 8 a 9 höns från M. Åkesson i Bökemåla, även där grävdes
gång under foten. I den lösa jorden syntes tydliga spår efter
grävlingsfötter och om några dar då grävlingen blev skjuten,

ACC. NR M. 8483 :15.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bråkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en stor gammal hane, upphörde hönstjuveriet. Även våra vanliga piggsvin annekterar små kycklingar oftare än folk äro benägna att tro, detta har hänt mig själv en gång en söndagseftermiddag, två voro ihjälbitna när jag kom in i hönsboden och för att vara riktigt säker lät jag piggsvinet hållas så att inför mina ögon blev ännu en till ihjälbiten oaktat hönan var närvarande och försökte freda sina kycklingar.)

Jag var , fortsatte rävmannan, en kväll ute att skaffa mig lite till uppehälle och var kommen i närheten av D-K-gården då jag i kvällens stillhet långt borta på en åker fick höra en and snattra, jag smög mig ditt så nära jag kunde tog så ett väldigt skutt för att anamma fågeln men o ve denna var med en liten kedja fastlåst vid en påle så att jag fick endast några fjädrar i munnen men halmen och kvistarna bland vilka anden syntes ligga gavو efter för min tyngd och jag ramlade på huvudet ner i en över 10 fot djup grav med lodräta väggar vilka till på köpet voro klädda med bräder så att försöka på att gräva mig var omöjligt. I denna belägenhet fann mig bonden om morgonen

ACC. N:o M. 8483:16.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

då han kom för att vittja graven. Först lade han ut en bräda till pålen och lossade ankan som han därefter släppte på marken varpå den så fort som möjligt vinglade åstad över åkern till en nedanför belägen kärr, därefter satte bonden ner en stege, tog en grov käpp i handen och gick baklänges ner i graven så att han hade ryggen vänd mot mig, som under tiden dragit mig bort till motsatta sidan, jag visste ej hur jag skulle bära mig åt situationen var mindre trevlig. Otvättad, orakad och mordlysten såg bonden ut och hans knölpåk var av försvarliga dimensioner men så fick jag en god idé just som bonden satte första foten på bottnen av graven tog jag ett väldigt skutt upp på hans rygg, i samma blink ett till och så var jag uppe på marken, nu som först på ett halft dygn kunde jag sträcka ut på lämmarna vilket jag också gjorde och tog mig även friheten att i förbifarten av det ovannämnda kärret anamma bondens anka såsom en liten ersättning för min fångenskap.

Händelsen är bokstavligen sann, det hände för några år sen, bonden har själv berättat äventyret för mig.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:7.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Icke allenast mot oss rävar är människan grym även de stackars värnlösa hararne bli ofta på ett förfärligt sätt jagade och förföljda. Många år börjar haren att para sig strax efter nyår. Inträffar det nu så att lämplig spårsnö inträffar i februari och en dräktig harhona får en skarpsprung hund efter sig så händer rätt ofta att efter en halv dags upphört springande harhonan måste kasta sig i snön, franföda sina ungar, lämna dem på snön att omkomma samt själv upp och åstad igen för att bärga livet. Människorna göra så mycket för sina egnalikar med läkare, barnmorskor, medikamenter och barnbördshus men oss värnlösa djur unna de ej att ens få vara i ro under vår fortplantingsprocess, underligt nog då det ändå ligger i deras intresse att vi ej helt och hållet dör ut.

En gång hade några skyttar från Karlshamn drivit en hare fulla två dagar utan att komma i tillfälle att skjuta honom, tredje dagen hade en jägare från Gungvala samma hare uppe och hans båda hundar förföljde den hela denna dag, jag var då hemma

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:18.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

och hörde alla dagarna det ouphörliga hundskallet samt visste att haren ännu var fri, fjärde dagen i första gryningen tog jag min hund med mig samt gick upp mot skogen där jag lyckades skjuta haren på " oppspringet ". Då jag granskade honom var i båda ljumskarne all ull uppslitna och två sår större än min flathand var följdene av hans ouphörliga springande under 3 dagars tid, ett skott hade han erhållit tydlichen på mycket långt håll ty 5 a 6 hagel sutto i färiska sår på högra sidan strax innanför skinnet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:19.

Landskap: Blekinge
Härad: Bräkne
Socken: Asarum
Uppteckningsår: _____

Upptecknat av: August Holmberg
Adress: Svängsta.
Berättat av: _____
Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Höka - Skötten.

För åtskilliga år sedan hände i Allamåla i Jämshögs socken att två bröder N. & J. söner till storbonden S. Svensson i Allamåla, lagt ut sax för att fånga grävling i de otillgängliga backarna öster om Björksjön. Det fanns gott om grävlingsbo härstädes och en morgon stod en gammal duktig grävling i en av deras saxar, fångad av saxen om den ena bakfoten. Någon av bröderna föll på den idén att taga grävlingen levande hem för att låta hundarna bita ihjäl den. För att han nu ej skulle gå ifrån dem under vägen läto de honom behålla saxen om benet och körde honom på så sätt att sedan de medelst en klyka om nacken fasthållit honom medan de fått en smäcker ketting som användes till hundkoppel fast gjord om bogen och mellan frambenen, tog en fast i denna och gick före varpå den andre tog fatt i saxen och sköt på. Sålunda fängslad kunde inte grävlingen bitas ty

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:20.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bråkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

om han fått ha huvudet fritt så likväl grävlingen är ett ganska otympligt djur, biter han lika kvickt som en huggorm och släpper ej där han bitit sig fast förrän stycket lossnar som han fått fast uti. Men på detta sätt lyckades det för bröderna att få grävlingen med sig hem till gården, säkert en väglägd på en fjärdingsväg i backig, stenig och oländig mark. Vad plågor det arma djuret fick utstå kan man väl tänka sig och troligtvis vankade det säkert även sina goda portioner käpprapp ty att djuret på allt sätt försökte krångla är jag viss på. Grävlingar jar jag tagit så många att de djuren känner jag alltför väl till.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:o M. 8483:21

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES
ARKIV

I Björnamåla av Asarums socken bor en ganska styv jägare K. Jonasson, i dagligt tal kallad för " Svarv-Kalle ", han hade en gång fått en grävling i en sax som han lagt ut. Där hade också saxen slagit om det ena bakbenet tvärtom läret. Kalle hade arbete ett stycke från hemmet så att det förflytt över 14 dagar ifrån att saxen var utlagd förrän Kalle såg om den så att han kunde inte veta huru länge grävlingen fått stå där men att det varit mera än en vecka var säkert eftersom djuret vridit och vänt sig för att slippa loss hade det bildat sig stora sår runt om läret och som benpipan brustit visade senorna att den övre delen av läret var snodd säkert två gånger runt omkring. Köttet i såren hade surnat så att det spred en avskyvärd stank omkring sig. Dock var djuret vid liv när Kalle kom dit. Man kan ryss inför sådana händelser, det kröp i hela min kropp när Kalle omtalade saken för mig och jag har sedan med avsky betraktat var jägare som begagnat sax till infångandet av vilda djur. Visserligen har vi nu fått en förordning som stadgar att sax eller giller ej få användas, men detta är

ACC. N:o M. 8483:22.

Landskap: Blekinge
Härad: Bräkne
Socken: Asarum
Uppteckningsår:

Upptecknat av: August Holmberg
Adress: Svängsta.
Berättat av:
Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och förblir endast en död bokstav så länge saxägarne få behålla sina pinoredskap. Bleve det dock emot påbjudet att varje dylika skulle inom en viss tid avlämna dem och höga böter utfästes för dem som efter fristens förlopp befunnes innehava dylika så kunde man hoppas att mycket onödigt djurplågeri försvunne.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:23.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då nu talet är inne på kapitlet om våra djur i skogen
torde det ej vara ur vägen att berätta om en skogsströvare som
tillbringat omkring 40 år av sitt liv i Blekinges och Södra
Smålands skogar livnärande sig av vad han kunnat erhålla ur
skogen och de allmosor han erhållit av medlidssamma människor.
Under dessa 40 år har han nog tillbringat flera nätter i sko-
garna än i människobonningar. Endast åtföljd av sin hund samt
på ryggen bärande en bössa, en stor jaktväcka några orrbul-
vaner, en rävsax och kanske ibland några andra fångstmedel,
har jag många gånger påträffat honom i skogarne, som ett vilt
djur och han synes ut att vara lika besvärad av människornas
sällskap som de vilda djuren han är ut och är in förföljer.
Det märkvärdigaste med honom är, att trots så många års oav-
bruten övning är han ingen god skytt, i flykten tror jag ej
att han nånsin skjutit en fågel men är fågeln stilla och han
har god tid på sig så håller han nog säkert. Hans egentliga speciali-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:24.

Landskap: Blekinge län, Asarum

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES
ARKIV

-tet är fångsten av små rävungar som han sedan mot uppvisande av öronen erhåller skottpengar för, flera tusen rävungar har han under årens lopp avdagatagit och många gånger på försommarn jag träffat honom i skogarne har han tjogvis saltade öron av rävungar i fickorna. Han har under årens lopp gömt undan en del av skottpengarna. För sju eller åtta år sen visade han mig ett rätt stort ullgarnsnystan han hade i sin väska, mellan varje varv trådar lågo ett par tre tickronosedlar och innehöll nystat då enligt hans uppgift något över 350 kronor. Han kallas allmänt för " Höka-skötten ".

Höka-skötten vars namn är Olof Lindström, är född i Kärringebygd i Kyrkhults socken och troligen aldst av syskonen, han har en bror bosatt inom Kyrkhult församling samt en syster gift och bosatt inom Asarums socken, hans mor hette Maria. Barndomshemmet i en skräpig förfallen stenkoja långt borta i Kärringebygds mark, strax intill låg ett ganska stort kärr som sedan är blivet odlat och ännu benämnes "Lindströms mosse". Kärleken till skogen förskriver sig nog från barndomsåren fastän

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483 : 257

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnemåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

han ej började sitt skogsliv förrän han hunnit till omkring 20 års ålder, han kom utåt utbygden eller kanske till Skåne att tjäna dräng under några år och fastän även då skygg och sluten råkade han på ett av sina tjänsteställen kasta längtsyfyllda blickar på en av pigorna på stället och hur det bar till gick han och inbillade sig att husbonden på stället hade sina fuffens för sig med hans utvalda viv. Olof gick länge och ruvade på hämnd. En gammal bössa hade han förskaffat sig och vid något tillfälle planterade han en svärms hagel i bondens kropp så att bonden fick transport till närmaste lasarett och Olof erhöll för sitt välförhållande några års fängelse, hur det gick med fästmön har jag erhållit kännedom om.

Inbunden och folkskygg lär Olof ha varit såsom yngling och värre blev han under denna tid han satt häktad, varför han under några år efter frigivandet slog sig ner i Örkeneds och Härnlunda marker där han ömsom fiskade, jagade, fångade hök och rävungar som han sedan erhöll skottpengar för av där till inom varje socken utsedda personer. Naturligtvis måste han

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:26.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bråkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

även någon gång anlita människornas barmhärtighet för sitt uppehälle, men sedan sin fängelsetid har han aldrig en enda dag arbetat åt någon människa. Det har hänt att på ställen dit han kommit för att få låna hus för natten, han blivit ombedd att hugga några vedträn för att elda med, att han för gott tillbaka till skogen där huggit ner ett passande torrträd, börjat eld härmed i skogen samt legat för natten under en gran i både köld och oväder hellre än han gjort människor någon nytta, ty han är ej allenast folkskygg utan på samma gång full av misstroende och hat till mänskligheten. Att jag till viss grad kunnat få honom till lite mera meddelsamhet har sin grund däri att då vi ibland träffats i markerna han sett att jag vid sådana tillfällen kan leva på samma sätt, tillbringa natten i det fria vid en eld under en gran i 8 till 10 graders kyla, äta en bit torrt bröd och en vid elden stekt fläskbit, om morgonen en handfull snö i munnen till dryck och så är man färdig att så fort som det blir skjutljust är man klar att börja jakten. Han säger att han ej träffat någon mer än mig på alla åren

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8483:27.

Landskap: Blekinge
Härad: Brålande
Socken: Asarum
Uppteckningsår:

Upptecknat av: August Holmberg
Adress: Svängsta.
Berättat av:
Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som velat vara med om detta utan alla han träffat ha mot kvällarna sökt sig till människoboningar för att få tak över huvudet för natten. Få honom att berätta något om sin ungdom, sina tjänsteår eller sin strafftid har dock även för mig varit omöjligt. Då jag frågat honom härom har han alltid iaktagit en envist tystnad. Vad jag här ovan berättat om honom har meddelats mig av hans bror som själv icke äger mera kännedom om Olofs öden under sin ungdom än det lilla jag här berättat och han har icke fått dessa upplysningar av Olof själv utan av en skänning som han en gång träffade på Sölvesborg marknad. Vad Olofs kunskaper beträffade, kan han rätt bra läsa i bok, kan skriva sitt namn och något mera men känner icke till på långt när alla skrivtecken så att hans skrivprov är därför omöjligt att läsa för någon annan, men han kan räkna med siffror så att han god reda på för varje år vad pengar han bekommer, han brukar rita siffrorna med en stoppnål på en näver som han sedan förvarar i väskan. Jag lämnade honom en gång ett a, b, c med både stora och lilla alfabetets bokstäver och om detta hände

ACC. N:o M. 8483:28.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år: 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för nära 20 år sen kan det ju hänta att han övat sig sedan, tid därtill fattas honom emellertid ej. Han är till sinnesbeskaffenheten en smula religiöst anlagd. Jag har aldrig hört honom lägga sig vid elden i skogen någon gång utan att han läst sina aftonböner av vilka han kan flera stycken. Dessa läser han med hög och tydlig röst och har vi varit så långt borta i marken att han varit säker på att ingen människa kunnat höra det så sjunger han gärna en psalmvers, även härav kan han flera stycken men melodien får ju vara för vad den kan, sångrösten är annars rätt bra. Om morgonen endast mumlar han sin morgonbön och sjunger då aldrig, detta skulle ju för övrigt skrämma de djur som möjligtvis befunno sig inom hörhåll.

Tvätta och komma sig gör han då han någon gång vistas över natten hos annat folk, där han kan få låna kamm och handduk men i skogen förekommer det nog inte, han har åtminstone stillatigande betraktat mina åtgöranden i den vägen utan att själv någonsin bry sig om detsamma för egen räkning, de gånger vi tillbringat om nättarna i skogarna och nog har det alla

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:29

Landskap: Blekinge
Härad: Bräkne
Socken: Åsarum
Uppteckningsår:

Upptecknat av: August Holmberg
Adress: Svängsta.
Berättat av:
Född år 1860 *i* Björnamåla, Åsarum

åren sen jag lärde känna honom varit över 50 gånger så att förekomme det något så när för jämnan så skulle jag väl få sett det någongång.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:o M. 8483:30.

Upptecknat av: Augu:
Adress: S:
Berättat av:
Född år 1860 *i* Bj

880 talet minns ej säkert fann jag mig i Tranemålama uppå dagen slog jag mig ner och värdighet att kallas om någon mänsklig kund namnet karemot. I djup snö kan man ju få grenar gjorde jag upp ett la strumpor och skor som blig höll även på att få mig på en bädd mjukt granris medan strumpor och skor lind, tyckte jag mig flera ter kärra då och då stött i närmare. Jag tänkte, kanslade väg fram här ty att med dragare framför därti irredskap så kunde det ej illbör. Nog befann jag mig under olovlig tid och so

Skriv endast på denna sida!

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:29

Landskap: Blekinge
Härad: Bräkne
Socken: Asarum
Uppteckningsår:

Upptecknat av: August Holmberg
Adress: Svängsta.
Berättat av:
Född år 1860 *i* Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

åren sen jag lärde känna honom varit över 50 gånger så att förekomme det något så när för jämnan så skulle jag väl få sett det någongång.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:30.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I början på 1880 talet minns ej säkert men tro att det var 82 eller 83 befann jag mig i Tranemålamarken för att skjuta tjäder på lek, uppå dagen slog jag mig ner tätt vid en bråt som skulle ha heder och värdighet att kallas skogsväg fastän det vete gudarne om någon mänsklig ^{därömt} kunnat komma fram med ett lass där i barmark. I djup snö kan man ju få väg var som hälst. Av en mängd torra grenar gjorde jag upp ett bål så att jag skulle kunna torka mina strumpor och skor som blivit genomvåta på morgonens jakt, jag höll även på att få mig lite till livs. Under det jag låg på en bådd mjukt granris och gassade mig barfota vid elden medan strumpor och skor hängde på nersatta grenar till torkning, tyckte jag mig flera gånger höra ett ljud som om en vagn eller kärra då och då stött mot stenar och rumlat som det kommit närmare. Jag tänkte, kanske att någon torpare hade sin så kallade väg fram här ty att ljuset ej härrörde sig av en vagn med dragare framför där till voro ljuden för dunkla, var det körredskap så kunde det ej vara annat än en dragkärra eller rullbör. Nog befann jag mig på annans jaktmark men som det ej var under olovlig tid och som jag från barndomen

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8483:3/.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnemåla, Asarum.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lärt mig att ej vara rädd varken för fan eller trollen långt mindre för någon mänsklig, låg jag och mumsade min mat i god ro obekymrad om vem som ville komma, jag endast makade bössan intill mig, snart såg jag en person som till utseendet gott kunde gälla för ett skogstroll, komma framåt bråten dragande en kärra med två ovanligt höga hjul efter sig på vilken åtskilligt pick och pack var fastsurrat. Som jag aldrig sett eller hört omtalas att en skytt brukade släpa ett åbäckligt kördon med sig i oländiga backar fann jag att någon jägare var det ej som kom, snarare en beväpnad tjuv som medelst kärnan ville bringa något tjuvgods i säkerhet till något gömställe i skogen, anande att han i så fall ej gärna ville ^{låta} _{här} någon mänsklig få vetskaps om sitt förehavande utan kanske blev strid på liv och död, lade jag undan maten, satte för säkerhets skull på ny kanonhatt lade mig bakom stenen med framåtriktat gevär, färdig att om min aning besannades, på ögonblicket skjuta armen av honom så snart han gjorde min av att taga till gevaret. Hade han ej haft gevär, hade jag ingenting bekymrat mig

ACC. NR M. 8483:32.

Landskap: Blekinge
Härad: Bräkne
Socken: Asarum
Uppteckningsår:

Upptecknat av: August Holmberg
Adress: Svängsta.
Berättat av:
Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

om ty två eller tre dylika kavaljerer såg mig god till att med blotta händer och fötter genomprygra utan ringaste risk för mig själv. Ännu kunde den kommande ej se mig där jag låg i lä bakom stenen, men röken från min eld hade han varnat likaså mina upphängda klädespersedlar, nu kunde han se mig själv och titta på mig ganska spänt, men stannade ej förrän han kom ända fram till stenen. Den fromma menlösa blicken ur hans ögon läto mig förstå att jag ej hade, åtminstone någon sådan bov framför mig, att jag behövde frukta för något överväld. Jag reste mig därför, trädde barfota fram med min bössa i vänstra handen och räckte honom den högra till hälsning, jag blev rätt förvånad då han istället för att besvara min hälsning ställde sig framför mig och sa: "Jag kan inte hälsa på någon som jag inte vet vilken han är, människor äro bara falska och elaka." Under tiden medan han sa detta stoppade han båda händerna i sina stora rockfickor, härav såg jag att han visst inte tänkte på att göra mig någon skada ty då hade han behövt att ha händerna fria, på samma gång som han nog inte själv förstod

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8483 :33.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta,

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

udden av det yttrande han ställde mig. Jag trodde att jag hade någon dumbom från något torp omkring här, som transporterade en del saker åt någon, jag ändrade därför taktik satte mig på granriset och bjöd honom att sitta ned och vila sig lite vid elden. Han satte sig på en avhuggen furustubbe vid elden, jag återtog min avbrutna måltid under det jag betraktade honom, han satt tyst och värmde händerna vid elden en lång stund ty det var rätt kallt, men sa intet ord och hade ögonen för det mesta fästade i elden. När jag slutat äta gick jag bort några steg där jag hade min jaktväska hängande, tog fram en liten mugg och tog mig en dryck vatten ur en liten vattenpöl som bildat sig mellan ett par stenar under snösmälningen dagarna förut. En tjäder som jag hade i väskan väckte hans uppmärksamhet och han frågade då på sitt korta sätt, " skjutet den i dag ", jag svarade ej, endast nickade till svar. Efter omkring 3/4 timma voro mina strumpor torra så att jag kunde taga dem på mig igen, under tiden hade ingen av oss yttrat ett ord, han hade under tiden framtagit ur kärran 2 st. flådda och saltade

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R M. 8483:34

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ekorrar, som han stekte ganska omsorgsfullt vid elden, tog så fram en bit bröd varpå han började äta varvid han broderligt delade med sig till en liten hund han hade med sig. Av hans mat och hans beteende undrade jag ännu mer vad för en person det kunde vara, som här kommit i min väg, men då jag fann honom så ordkarg föresatte jag mig att själv hålla min tunga i styr och tygla min nyfikenhet tilldess att det behagade gunstig herrn att öppna på språklådan. Då han slutat äta läste han en kort bordsbön och jag slöt därav att han var då åtminstone ej något troll om han än ganska väl kunde tagas för ett sådant. Långt om länge öppnade han munnen och ställde följande fråga till mig: " Skall du gå hem nu ", nej genmälte jag, jag skall jaga hela veckan. Var skall du ligga i natt, frågade han omigen, i skogen sa jag. Det är för kallt för eresa han. Du ser väl att jag är frisk och kry i dag och jag har legat under en gran i natt, gav jag till svar. Följ med mig då så har jag en hytta där vi kan ligga båda två sa han. Vem är ni eller vad heter ni, frågade jag. Höka-skötten fick jag då till svar.

Jag hade under ett par års tid flera gånger hört omtalas

ACC. NR

8483:35

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en person som dag och natt tillbringade sin tid i skog och mark och endast benämndes Höka-skötten, något annat namn hade jag ej hört och fastän jag både första gång jag såg honom frågade om hans namn och många gånger vi träffades så fick jag aldrig av honom själv veta det, så att det dröjde över 10 år innan jag fick reda på hans verkliga namn och hans närmare omständigheter om sina anhöriga eller sina föräldrar, var han var född eller av vad orsak han kommit att börja sitt skogsströvareliv var lönlöst att fråga honom om ty antingen teg han bums vid en sådan fråga eller också tog han upp ett annat samtalsämne. Det han egentligen ville språka om var djuren i skogen, fastän jag snart märkte att han inte var någon stiy granskare av djurens liv och vanor och var mer än lovlig benägen till att tro på vidskepelse, på gaster, skogssnuvan, näcken och så vidare. Alldenstund att jag från första början såg att han var en konstig kurre till lynnet brydde jag mig aldrig om att motsäga honom utan höll mig allvarsam och låtsade tro vad han berättade, så att nog har jag många gånger fått

ACC. N:o M. 8483:36.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ganska kostliga historier till livs av honom, men som de alla
äro så naiva som möjligt utan ringaste tillsats av fantasi som
skulle försöka förklara naturens mysterier eller djurens egen-
domliga vanor äro de alla icke värdta att upptecknas. På sin
höjd kunde de duga till att skrämma små barn med.

Då han' såsom jag ovanför nämndt inbjöd mig att dela hans
bostadsplats de dagar jag hade tid att ägna åt jakten följde
jag med för att få se hur han hade det. Han tog sin kärra och
knekade så smått åstad bortåt skogen och jag lunkade så sakta
efter, omkring en halv fjärdingsväg längre bort höll han inne
samt började lossa banden varmed han fästat sina tillhörig-
heter, förutom en del gamla klädespersedlar fanns där en kaf-
fekittel av koppar, en kaffekanna, en bringare, två par kaffe-
koppar av porslin, en kaffebricka, en äska grönmålad som han
hade sin skjutsmaterial uti, en liten påse med salt, en liten
påse rågmjöl, en träask med kaffebönor, en liten vattenspann
av bleck ganska rostig, en stekplåt, en bra täljkniv, en hand-
yx, en utmärkt rävsax, en halvstopflaska med grävsvinsfett

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R M. 8483 37.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att smörja såväl saxen som skodonen med, tre st. orrbulvaner samt ett litet fisknät och åtskilliga större fiskkrokar med snören sådana vi kallar " flötbossar ", men alls inga sängkläder. Alltsammans visade på att personen verkligen var en skogsvilde, ty enklare och mera primitivt kunde man knappast tänka sig en vilde utrustad.

Hans så kallade hytta var belägen strax intill där han stannat. En ofantlig stor sten som på ena sidan sköt fram övera kanten ett par alnar bildade på samma gång en slät vägg flera alnar långt, en mängd smäckra granstänger voro ställda snett mot stenens övra kant samt täckt med granris. I ena ändan var en hop stenar upplagda till spis och i den andra öppna ändan var ingången, vid hallens sida var sängen också av granstänger med mossa och granris till bädd, han hade inte varit här på ett halvår, sa han, därför var det inte riktigt i ordning nu men annars är denna en av mina bästa bostäder, likaväl jag har många förklarade han. Han ville tydligt visa sig styv gentemot mig som förklarat att jag föregående natt

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:38

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

legat helt enkelt under en gran. Under det han rustade om med att bära in sina saker tog jag yxan och gick efter några bördor stora grangrenar som vi botade taket med, därnäst en lave av några granstänger vid ena långväggen med färskt granris på för att ligga på om nätterna. Därpå hjälptes vi åt att bära fram försvarligt med ved för att elda med och nu voro vi hemma. Som jag observerat att han ej ägde något till mat annat än några skivor bröd som han antagligen erhållit i stugorna han varit inne uti, erbjöd jag honom den tjäder jag tjäder jag skjutit. Denna ville han till en början ej emottaga, men då jag förklarade att jag endast jagade för mitt nöje och för att få vistas ensam i skogen några dagar, antog han mitt tillbud, dock utan att säga tack, samt började strax att plocka fågeln med en färdighet som fullkomligt bevisade att detta var ett arbete som han var van vid. Jag tände en pipa och erbjöd honom en vilket han dock avslog. Som jag innan kvällen ville se mig omkring i skogen litet för att hitta någon plats där jag antog tjädrarna lekte och dit jag följande

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R M. 8483:39

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

morgen kunde gå för att skjuta en på nytt, gick jag ifrån honom och återkom ej förrän det började att mörkna. Då hade han fågeln stekt och färdig, hade kokt kaffe och på en rätt stor tunn och flat sten med tre andra stenar under som jag förut bemärkt och som jag trott att han brukade sitta på, fick istället tjänstgöra som bord. På denna hade han framsatt kaffebryggan med båda kopparna på och satt nu och väntade på min ankomst för att bjuda på kvällsmat. Som jag alltid på mina jaktfärder brukade medtaga en flaskor brännvin, framtog jag denna och bjöd honom en snaps men det ville han ej smaka. Åtskilliga gånger, jag sedan träffat honom så har han likaledes vägrat smaka något så att antingen har han en tid haft avsmak för starka drycker eller har han kanske varit på dimman den gången han sköt på bonden så att han på grund därav föresatt sig att vara nykter. Härom var i alla fall aldrig värt att fråga honom. I fyra dagar voro vi nu tillsammans varpå jag om lördan gick mot hemmet ty påföljande måndag skulle jag resa till mitt arbete. Innan vi nu skildes åt gav jag honom vad

ACC. N.R M. 8483 : 40.

Landskap: Blekinge *Upptecknat av:* August Holmberg
Härad: Bräkne *Adress:* Svängsta.
Socken: Asarum *Berättat av:*
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

krut och hagel jag hade kvar likaså knallhattar ty han som jag
ägde endast en enpipig knallhattsbössa.

Flera år härefter skaffade han sig ett tvåpipigt Belgiskt
bakladdningsgevär som han ännu innehar på mindre honett sätt.
Han kom en sommar just som andjakten skulle börjas till Sväng-
sta och bad en där boende handlande Thorsell om att få låna
hans nyinköpta gevär jämte några patroner så lovade han att
skaffa Thorsell en kull andungar och tillade: " När jag begag-
nat bössan kommer jag igen med den ." Hur lång tid han ämnade
använda den uppgav han emellertid ej men nog var det länge ty
det är över 20 år sen och ännu som sagt använder han den. Nu
är den i alla fall både utskjuten och försliten så att den är
icke mycket värd. Detta är enda gång jag vet att han ej havt
reda på ditt och mitt, men för honom var det nog enda sättet
att komma i besittning av ett nytt gevär ty gå till en stad
och köpa ett , därtill var han för folkskygg. I Karlshamn el-
ler Sölvesborg har han inte varit på över 40 år men i Växjö
är allt möjligt att han någon gång bevistat Sigfridsmässmark-

ACC. N:o M. 8483:41.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år: 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-naden då han havt rävskinn att avyttra men för det mesta sände han sina pälsverk dit med annan person. Hans metod att fånga rävungar tillgick på följande sätt:

Då han påträffade iden, och sådana hade han reda på nästan så många som fanns inom många socknar, som han antog att det fanns ungar uti, uppehöll han sig i närheten till dess han var på det klara med att ungarna voro så stora att de då och då gingo ut, varpå han om idet ägde flera utgångar stoppade igen alla utgångar så när som på en enda den bäst belägna. Något utanför denna spände han ut sin sax, fanns det inga buskar tämligen nära där han kunde gömma sig så gjorde han en tät kur av en och granruskor. Här satt han i tålig förbidan dag och natt tyxt och stilla. När då en unge kom ut så hörde han när saxkäkarna slog ihop, då han strax var tillreds att anamma den, varpå saxen varje gång fick putsas och smörjas så att ej någon lukt av räv på den kunde förmärkas ty av alla våra skogsdjur äger räven det finaste väderkornet. Därpå spände han ut saxen igen och så fortgick det tills inga fler voro

ACC. NR M. 8483 : 49.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kvar. Gick han någongång härifrån så fick saxen ligga kvar, så att om rävmamma försökte bereda sig själv inträde fastnade hon själv. Någon gång hände detta men för det mästa aktade de gamla sig. Skinnen dugde ju ej vid denna tiden till något, men skottpengar utbetalades för alla räv. När det gått några dar och ungarna ej fingo något att leva av blevo de otåliga och gingo bra ut så att sista dagarna gick det bra. Såsnart ett ide var tömt samlade han ihop sitt pick och pack och gick till ett annat ide och sålunda fortsatte han så länge ungarna voro små. Han sade själv att det var de förår då han tagit över 90 stycken, men till fullt hundratalet hade han aldrig hunnit, somliga år kunde han blott taga en 30 stycken. Under dessa tider sov han aldrig i några människobostäder såsnart han befann sig i skogsbygden men somliga år vistades han vid iden i yttre bygderna brukade han ligga några korta stunder i en vedbod eller uthus om sådant fanns i närheten. Inne ibland andra människor kunde han inte vara ty de hade ej fått någon nattro. Nästan varje timma fick han gå och vittja saxen an-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:43.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- tingen där nu var någon fast eller ej. Det kunde hänt att en unge kommit ut och fastnat och att flera sedan kommit efter och gatt fri, likaså kunde hänt att de gamla rävarne försökte komma in och om än den ena fastnat i saxen hade den andra på en kort stund burit bort ungarna. Flera sådana fall hade inträffat för honom då han ej varit nog påpasslig. När man betänker att Hökaskötten hållit på med sin rävfångst 40 eller 45 år kan man finna att han avdagatagit flera tusen så att rävens nästan totala försvinnande från våra orter kan till största delen skrivas på hans konto, ty annars förökar sig rävar ganska bra. Honan får från 5 a 6 st. ungar i kullen, jag har hört att de kan få 9, men tror att det inte är sant och på min förfrågan härom till Höka-skötten, svarade han att det var mycket sällan.

Såsom namnet antydde idkade han även jakt på hök ty även för dessa betalades skottpengar men denna jakt var på sätt och vis svårare. Höken bygger alltid sina rede i stora höga furor och dessa äro ganska besvärliga att komma upp uti. Sålänge han var yngre gick det nog an men nu tror jag inte att han

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:44.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Åsarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Åsarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på många år klättrat upp till något hökrede så att hökjakten har i jämförelse med rävjakten varit av mindre betydelse, men har ändå föranlett till att han därav erhållit sitt namn. Nu är att märka att ganska många musvråkar fått gälla för hökar. Regeln är att man för erhållande av skottpengar skall uppvisa näbben samt klor av hök, och öronen av räv. För en ovan är likheten mellan hök och musvråk så pass stor att det går lätt att förväxla men för ett vant öga syns genast skillnaden isynnerhet på fötterna. Jag förklarade för honom att vråkarne voro oskadliga och mycket nyttiga, samt tillika mycket vackra och ståtliga fåglar som det var synd att utrota, men att människor kunde betrakta djuren i skogen ur någon annan synpunkt än såsom ett medel att tjäna någon tolvskilling på tycktes ligga utom hans fattningsförmåga.

Att Höka-skötten ibland havt sina tillfällen då han säkert varit något konstig i knoppen har hans stundom något egendomliga beteende visat, av vilka jag här vill berätta ett par.

En gång hade han förskaffat sig en större rödlackerad

ACC. NR M. 8483:45

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kaffebricka med guldbronserade figurer, så länge den var ny och vacker stoltserade han då han kom i närheten av människobostäder med brickan fastgjord på ryggen med ett par segelgarnssnören som om han havt en sköld. Träffade han nu på någon människa så dröjde han gärna hos henne en stund varunder han gärna vred och vände på sig så att de skulle komma i tillfälle att få betrakta brickan han bar på ryggen. Flera månader uppträdde han på detta sätt sedan upphörde han att visa sig sådan. Om han sålde brickan eller förlorade den vet jag ej ty jag har ej sett honom ha den. Den brickan jag sett honom ha några gånger hade en gång varit svart men de gånger jag såg den var den alltid brun av rost, stundom kunde det gå ett par år mellan var gång vi råkades i skogarne. Jag behövde ej så stort område för mina tillfälliga jakter som han varför utsikten att träffas då jag var ute var mycket liten.

En gång hade han köpt sig ett matbord med rund skiva, svarvad pelare och 3 fötter samt låtit en målare snygga till det. Det var på den tiden han drog omkring med sin kärra. Ovanpå sina andra bylten brukade han då surra fast bordet men när

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:46.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

han kom till en gård så lossade han förbanden satte ner bordet på gården, tog fram en liten bordduk, som flera gånger såg ut att vara nytvättad, bredde den så över bordet, tog fram sina övriga kärl och ställde dessa på duken, fick han så mat på stället bar han ut den på sitt bord varpå han stående förtärde densamma precis som om han velat låta förstå att han inte var kommen längre bort från civilisationen än att han förstod konsten att förtära sin mat vid ett bord med duk på, men uppgav aldrig något skäl varför han uppträdde på sådant sätt. I slutet av 80 eller början av 90 talet såg jag honom ha ett sådant bord i en rishytta uppe i Bastramålamarcken i Småland, men det var så söndrigt och behövde stöttas med klykor för att kunna stå upprätt. Upptåget med bordet försiggick många gånger under ett års tid han uppehöll sig här i Blekinges mellanbygd sedan har han ej synts uppträda på sådant sätt.

Vintern 1911 spordes ett rykte att Höka-skötten gått ner sig på en sjö vid islossningen det året det sades även att hunden ej velat gå ifrån platsen utan att folk måst skjuta honom.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R M. 8483 : 47.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det skulle hänt på Davre-sjön vid Jepps hoka. Ryktet hann till hans inom Asarums socken boende sväger så att han gick upp till Hökens bror i Kyrkhult för att om möjligt få någon underrättelse om honom. Där hade han ej varit på över ett års tid så att de visste varken om han levde eller på vad ort han kunde befinna sig. Så en söndagsmorgon vid 6 tiden när en bonde i Ebbarp skulle gå ut att fordra hästarna stod Höka-skötten vid brunnen på gården, han sa att han frös och ville gå in och väarma sig han hade då legat i skogarne om nätterna en 14 dars tid sedan han varit sist hos en torpare uppe i Småland några nätter. Det var i mars månad och fastän lite blitt om dagarna frös det likväld varje natt så nog var det småtrevligt att ligga i skogen varje natt alldenstund man här i våra små skogar varken kan få det lä eller göra upp en sådan eld som i de större skogarna. Dessutom är han nu över 70 år gammal (cirka 76 år) så att nog har ungdomsblodet hunnit svalna betydligt även fysiskt sett, men jag är nästan säker på att då han lägger sig att dö blir det i en avlägsen trakt

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:48.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bråkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnemåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

där det kanske dröjer åratal innan skelettet av honom kan påträffas. En märkvärdig personlighet har denna man i alla fall varit att såsom han avsöndra sig från sina medmänniskor med undantag av det minsta möjliga och därmed hålla på oavbrutet till sin sena ålderdom är något enastående. De gånger vi träffades hörde han visserligen med intresse på allt nytt jag berättrade för honom om framsteg, uppfindingar och upptäckter som försiggick på alla områden och om han än var bliven efter så långt att det var en del som han ej kunde fatta så var det ändå mycket han kunde förstå och följa med på, men några vidare frågor i ämnena som antydde nyfikenhet kom mycket sällan han visade heller ingen min som precis kunde tydas varken som välkomen eller saknad när jag gick ifrån honom, endast om jag nekade att stanna i hans kojor om nätterna skulle gjort honom missbelåten ty han antydde flera gånger sin belåtenhet med att det fanns flera människor än han som kunde uthärda kölden och besvärligheterna i skogarna om nätterna. En enda gång visade han sitt välbehag med vad jag berättade, jag omtalade våra

ACC. N:o M. 8483:49.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gamla snapphanar, deras liv i skogarne, deras försakelser, deras upphörliga jäktande av militärer och myndigheter samt hur tappert de många gånger slogs för sitt liv och sin frihet. Då tindrade hans öga och han uttryckte sin belåtenhet med följande korta sats: "Det var minsann duktiga kera." Riskojor hadé han enligt vad han själv berättade byggt upp på följande ställen, Tranemåla 1 st., Kompersmåla 1 st., Bastra - måla 2 st., Siggaboda 1 st., Baggeboda 2 st., Ljungsjömåla 1 st., Hjertsjömåla 1 st. samt 2 i Belganet och 1 i Falsa - hemsmarken. Inom Småland fanns överallt kojor antingen vid kolmilorna eller vid gamla fjärdalar så att där slapp han besväret att själv sätta upp sådana. Dessutom hade han tillfälliga sommarkojor på flera ställen i utbygden där han kunde få lite lä för regn. Människor besvärade han högst litet. Om han kunnat på något sätt reda sig själv hade han nog alldeles dragit sig ifrån dem. Men överallt i markerna kände han och visste namn på alla omkringboende, deras levnadssätt, ekonomiska omständigheter och allt möjligt, hur han kunde få reda på allt

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:57.

Landskap: Blekinge
Härad: Bräkne
Socken: Asarum
Uppteckningsår:

Upptecknat av: August Holmberg
Adress: Svängsta.
Berättat av:
Född år 1860 *i* Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

detta då han så lite samtalade med folk förstår jag inte. All-
denstund jag visste att han var bra vidskeplig, frågade jag
honom en gång om han inte lärt sig att trolla, det kunde han
havt nytta av, jag var nyfiken på vad han skulle svara, han
sa bara, att det kunde han nog fått lära av skogssnuvan men
det är synd så det bryr jag mig inte om.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M.

8483:57

Landskap: Blekinge
Härad: Bräkne
Socken: Asarum
Uppteckningsår:

Upptecknat av: August Holmberg
Adress: Svängsta.
Berättat av:
Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Emellan Elmsta och Askaremåla ägor i Asarums församling ligger en större sjö, Elmtasjön och i vilken finnes 4 eller 5 smärre holmar eller öar. Den västligaste ön heter Furö på grund av att den alltid varit bevuxen med furuskog och kan väl innehålla 2 eller 3 tunnland. På 1890 talet hade Höka-skötten erhållit tillstånd av Elmtabönderna att få slå ned sina bo-pålar på Furö. Han hade förskaffat sig en gammal eka för att kunna komma till och från ön ty det var rätt långt från land och ditut. På ön som höjer sig betydligt över sjöms yta, grävde han en jordkula som han täckte med ris, ljung och jordtorvor så att han här hade en bra mycket bättre koja än sina vanliga rishytter och hit samlade han sina enkla förnödenhetssaker så att folk förmodade att han här ämnade slå sig till ro lite mer än vad hittills varit fallet. Sjön har alltid ansetts som en av de fiskrikaste i våra trakter. Änder finns det gott om, storlommen häckar där varje år flera par, och förr slog både svanor och vildgåsen ner i sjön i synnerhet på uppflygningen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M.

8483:52.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

om vårarne, kanske göra de det ännu, så att för en fiskare och jägare var ju här en bra plats och som ingen utan besvär kunde komma därut passade det för en folksskygg människa även i detta hänseende. Bränsle fattades inte ty hela ön var beväxt med furuskog av betydligt storlek som på nytt vuxit upp sedan den gamla mogna skogen höggs ner för en 70 a 80 år sedan. Sommaren efter att Höka-skötten slagit sig ner på ön blev ganska torr, så att ris och avfall från träden som under tiden lopp hopat sig halvalntjockt på ön var brännbart som fnöske. En natt det blåste bra, blevo innevånarne runt om sjön vittne till ett storartat skådespel. Hela Furö stod i ljus låga, eldflammorna slog upp i luften tjogtals alnar belysande halva sjöns yta, myriader gnistor kastades av vinden tvärs över sjön hotande att antända den ett stycke nordost om sjön belägna stora urgamla Askamåla - skogen och vid skenet från den brinnande ön syntes den stackars Höka-skötten med förtvivlad fart ro mot land där han hoppade ur ekan och sprang till skogs allt vad benen orkade för att sedan aldrig låta se sig för

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o M. 8483:53.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne

Adress: Svängsta.

Socken: Asarum

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år: 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Elmtafolket mera. Han har naturligtvis varit oförsiktig med elden och då denna en gång fått fart i det torra avfallet, var det honom omöjligt att släcka den. Han var annars ganska försiktig med elden. De gånger jag var tillsammans med honom och hade tillfälle att ge akt på hans förfarande i skogarne. Detta var troligtvis första gång han försökt så att säga skaffa sig ett hem och sedan har aldrig avhört att han försökt sig på ägnahemssidén.

Elmtabönderna fingo inte tack en gång för att de upplåtit den lilla vackra ön till honom utan istället fingo de öns vackra skog nerbränd och nu kommer nog ön aldrig mera att göra skäl för namnet Furö ty nu blir den nog likadan som den lilla ön i Ellehölssjön sedan den stora gamla furuskogen där höggs ner, Ijung, alebuskar samt en och annan risig och purrig björk och furubuske blir nog den enda produkten på Furö så väl som på den andra ön då skogen är borta och elden härjat däröver.